

Poraz Hrvatske Separatisticke Ponude

Author: [IWPR Balkans](#)

Vesta politicka taktika lidera Federacije BiH porazila pokusaj hrvatskog tvrdog krila da proglasi nezavisnost.

Kolaps vojne pobune umanjio je nade hrvatskih nacionalista da izgrade nezavisnu drzavicu u Bosni i Hercegovini.

Diplomatski i politicki eksperti veruju da je hrvatskim separatistima nanet odlucujuci udarac kada su dva odbegla oficira, koja su pre mesec dana napustula snage Federacije BiH, pokajala i vratila federalnom stadu.

Ta dva oficira, general Zlatan Mijo Jelic i zapovednik brigade Mario Bradar, položili su pre dve nedelje zakletvu odanosti ministru odbrane Federacije Miju Anicu, ostavivši ultranacionalisticku Hrvatsku demokratsku zajednicu, HDZ, da se koprca u svojoj pometenosti.

HDZ je osmislila akciju u kojoj bi hrvatski kontigenta izasao iz oruzanih snaga Federacije.

Prosle jeseni, nekoliko malih bosansko-hrvatskih nacionalistickih partija pristupilo je HDZ-u u cilju formiranja Hrvatskog nacionalnog veca, nelegalnog tela sa zadatkom da odbaci vladavinu federalnih institucija u hrvatskim podrucjima. Posto ovo nije imalo nikakvih znacajnih posledica po finansijske, ekonomske i politicke sisteme u zemlji, HDZ je krenula u novi pohod razbijanja oruzanih snaga Federacije.

Svakom oficiru i vojniku koji bi dezertirao iz snaga Federacija bilo je obecano po 500 nemackih maraka mesечно, sto je prilicna svota za ove krajeve. Hrvatskim vojnicima koji su odbili ponudu preceno je HDZ-ovom taktikom cvrste ruke. Prilican deo hrvatskih vojnih jedinica napustio je kasarne i otisao u pravcu svojih domova.

U to vreme, Anic, inace clan umerene partije Nove hrvatske inicijative, NHI, tek je bio postavljen na mesto ministra odbrane. U svojim nastojanjima da zada protivudarac HDZ-ovim pokusajima potplacivanja hrvatskih vojnika, on je veoma hitro oficirima i vojnicima ponudio nove primamljive ugovore.

Oficiri i jedinice iz severne Posavine i centralnog bosanskog regiona prvi su stavili svoje potpise na taj papir, a nakon njih i vojnici iz Hercegovine, samog srca hrvatskog nacionalizma.

I ne zadugo, nekih 3.000 etnickih Hrvata, vojnika, opredelilo se za lojalnost Federaciji. Slucajno, upravo je ovo bio broj jedinica koji je dodeljen hrvatskoj komponenti vojske, u skladu sa planom smanjenja broja vojnika.

U medjuvremenu, neki dezerteri su, na svoju nevolju, postali visak i nasli se bez posla, kao i bez sansi za mesecni prihod u vidu paketica od po 500 maraka koji su obecani od strane HDZ-a. Sredstva ove partije u Hercegovackoj banci u Mostaru bila su blokirana od strane zapadnih revizora, nakon racije na banku koja je sprovedena od strane NATO snaga.

I dok se u redovima nezaposlenih dezertera sirila panika, Anic je izasao sa novom ponudom. Pozvao ih je da se prijave za projekat Svetske banke, koji je obuhvatao obuku i prekvalifikaciju demobilisanih jedinica. Vojnici koji su ostali lojalni HDZ ekstremistima nisu smatrani podobnim te nisu mogli konkurisati za ovaj

projekat.

Na sve ovo, zapadne diplomate pocele su da razmisljaju o mogucem hapsenju HDZ vodje Ante Jelavica i nekolicine njegovih pomocnika. Ministar odbrane podigao je tuzbe protiv Jelavica, bivseg ministra odbrane Miroslava Prce i bivseg zamenika nacelnika Generalstaba vojske Federacije, generala Dragana Curcica.

Bez sredstava i u strahu od hapsenja, HDZ vodje obratile su se medjunarodnim vlastima sa molbom za pomoc. Uctivo im je sa te strane poruceno da svoj problem izloze redovnim institucijama drzave i entiteta.

Celnici HDZ ubrzo su poceli medjusobno da se svadjaju. Izvori bliski tvrdom krilu ove partije otkrivaju sve vece raskole izmedju razlicitih krila i njihovih manjih saveznika.

"Licni interesi unutar HDZ-a navode clanove da se okrenu jeziku kompromisa i pragmatizma", rekao je Petar Milic, predsednik Hrvatskih demohriscana i clan Hrvatskog nacionalnog veca u svom nedavnom intervjuu za stampu. I upravo u ovakvoj atmosferi Jelic i Bradar su preusmerili svoju lojalnost, poklonivsi je vlastima Federacije na dan 16. maja.

Jelic, koji se ranije u vise navrata podsmevao autoritetu i legitimitetu ministra odbrane Federacije, izjavio je: "Od sada pa nadalje, ja priznajem Miju Anica za svog ministra odbrane".

U beznadeznom pokusaju da spasi svoju stvar, Jelavic je na konferenciji za stampu rekao da ce Hrvatsko nacionalno vece odluciti o sudbini vojnika - bosanskih Hrvata. Izjavio je kako se "ne plasi hapsenja bilo od strane Federalne policije, bilo od strane SFOR-a".

Resavajuci krizu, nova vlada okupljena oko Alijanse za promene cini se da je porazila najvece iskusenje postavljeno od strane HDZ-a od njenog poraza na novembarskim izborima.

Ipak, tvrda struja u HDZ-u nije spremna da lako prihvati poraz. Mogucnost jos nekog pokusaja tih radikalnih elemenata da se dokopaju nezavisnosti nije iskljucena. Pitanje je samo da li ce im medjunarodna zajednica i nova vlada tako nesto i dopustiti.

Zvonimir Jukic je dopisnik sarajevske novinske agencije Onasa iz Mostara.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/poraz-hrvatske-separatisticke-ponude>